

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tompai Mihály-utca 10. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás. Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.</p>	<p>Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN. Kiadó laptulajdonos: ID. RÁBELY MIKLÓS.</p>	<p>Az előfizetés díja: Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona. Várm. körjegyzőknek és tanítóknak egy évre 6 korona. Egyes szám ára: 20 fillér. A hirdetés díja: Egy háromhasábos petítor térfogata . . . 12 fillér. Nyilttér sora 40 fillér.</p>
--	---	--

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Rovás.

Bár az ország minden részéből örvendetes híreket közöl a napisajtó, hogy a kolera szűnőben van, mégis ne bizzuk el magunkat; mert e járvány is, mint a tolvaj lopva jön és titokban lepi meg az embert akkor, mikor nem is gondolja.

Az államkormány azt a mulasztást, melyet a kolera behurcolásánál elkövetett pótolta azzal, hogy a belügyminiszteriumban egy külön osztályt szervezett, ahonnan az orvosi kar képzett és a közegészségügy éber őrei fáradhatlan buzgalommal és szakértelemmel irányítják és végezik a járvány megakadályozására szolgáló intézkedéseket.

El kell tehát ismerni, hogy az orvosi kar közreműködésével a közigazgatási hatóságok lelkiismeretes pontossággal minden óvintézkedést megtesznek, hogy a járvány terjedése megakadályoztassék.

Vármegyénk alispánja is a vármegyei főorvossal egyetértőleg a legszélesebb körű intézkedéseket tette meg és különösen városunkban — dicsérettel legyen mondva — a városi tisztiorvos örökös permanentiában van és az érkező utasokat is megvizsgálja.

Egyet azonban nem hagyhatunk figyelmen kívül, hogy a Bereg megyéből, ahol kolera van, a vasuti vállalathoz szállított munkásokat — bár nem voltak koleragyanusak — nem kellett volna beengedni; a gyümölcsárulást pedig, ha egészen eltiltani nem is, de legalább korlátozni kellene.

De bizunk tisztiorvosunk véleményében és nyugodtan vesszük tudomásul az eddigi intézkedéseket is.

Hiábavaló azonban minden hatósági intézkedés, ha a közönség és a nép nem törődik a maga jóvoltával és önszántából nem védekezik a járvány ellen.

Nem elég a hatósági intézkedéseket végrehajtani és a büntetéstől való félelemben nyilvánosan betartani; hanem

minden egyes ember igyekezzék mértéketes életet folytatni és különösen a köztisztaságra sokat adni.

A nagyvárosi ember ezeket már magától megteszi és tartózkodik a gyümölcs evéstől, továbbá sokat ad a mosakodásra.

Étkezés, utazás stb. előtt és után fertőtlenítő folyadékkal mosakodik meg s ezzel, valamint a lakásberendezés és ruhák fertőtlenítő beolvasásával akadályozza meg a járvány tovaterjedését.

Mi kisvárosiak ezzel a körültekintéssel nem dicselkedhetünk, de ha esetleg előfordulna egy koleraeset, azért bizonyára a hatóságokat és orvosokat okolnák igazságtalanul.

*

Talán az idő is megembereli már magát, mert ezideig mindennap esett az eső, most már mégis vannak fél sőt egész napok is, hogy szünetel a zápor.

De már későn következett be a nagy természetben ez a szerencsés változás, mert a gabonafélék nagy része kereszttekben és asztagokban csirázott ki. — A burgonya és káposztafélék pedig a földben és földön rothadtak meg.

Országos és mérhetetlen a csapás, melyet csak később fogunk igazán érezni, de a jelentkező drágaság már ennek előszeleit mutatják.

Kétségbeejtő a jövő, ha ez így lesz, mikor fogják a sarjut betakarítani és mikor fogunk elvetni.

Adja Isten, hogy rossz prótéták legyünk!

De hogy fogadjuk ily szerencsétlen körülmények között, midőn sok csapást és károsodást elszenvedett embertársainktól ily szomorú időkben még jótékony-célra való adakozást kívánnak.

Arról értesülünk ugyanis, hogy a József Főherceg Szanatórium már ismét és a hatóságok igénybevételével nagy vehemenciával kezdte meg a gyűjtési akciót. Utánna következnek azután sorra

„Csak egy virágszálat“ stb. eféle szokásos évi gyűjtések. — Csak a gyűjtéshez szükséges és kiadott nyomtatványokban lesz oly részünk, hogy abból egy nyomdavállalat megélhet.

Nem akarjuk elbirálni a gyűjtések célját és eredményét, mert az már közismert dolog és azzal torkig vagyunk, de bár ha rosszul esik is a gyűjtőknek, azt most nem tartjuk időszerűnek.

Nagy uraink! Most nem a hiúság létráján felemelkedett és zengzetes jelszavak alatt hangoztatott célokra kell kéregetnünk, de a csapás által valóban sújtott embertársainkon kell segitenünk és azok részére kell nélkülözhető filléreinket félretenni.

És kérjük: Mit fognak hatóságaink tenni, ha elrendelik magasabb helyről a gyűjtést?

Jegyzőkről — jegyzőknek.

A „Gömör-Kishont“ mint a községi körjegyzők egyletének hivatalos lapja leköszölte a legutóbb Rimaszombatban tartott vármegyei községi körjegyzők közgyűlését, egyúttal fel-említette, hogy a „Közigazgatási Közlöny“ egyesületünk kiváló elnökét id. Fölföldy Ottmárt nem jó elnöknek tartja és kicsinyes modorban lebecsülésként. Minthogy ugyancsak a fenti cikk írója jelezte, hogy ezen kérdésre visszatér, de azt elnökünk ismert szerénysége és óhajára nem tette. Visszatérek én, ki Fölföldy Ottmárt 33 év óta ismerem, működését figyelemmel kísérem. És sietek igazságot szolgáltatni, midőn kijelentem az egész jegyzői egyesületi tagok nevében is, hogy elnökünk, ki semmi anyagi áldozattól, fáradozás és zajtalan, de lelkiismeretes közreműködéstől vissza nem riad. Közmegelegedésre és köztetszésre pártatlanul tölti be elnöki állását, s annak nivóját és méltóságát mindenkor és mindenkiel szemben, fenn tudta és tudja tartani.

A „Közigazgatási Közlöny“ kiküldött tudósítója, ki a közgyűlésen megjelent, tévesen lehetett informálva és nem illetékes tényezők által, köztisztletben álló elnökünk képességei felől, mert ha úgy ismerné őt mint mi, hasonló lelkesedéssel és tisztelettel nyilatkozna közhasznú működéséről.

Véleményem szerint az egész az ország.

FEGYVERGYÁRI KERÉKPÁROK

a létező legjobb kerékpárok; bizonyítja az, hogy az Osztrák-Magyar hadsereg is csupán ezen kerékpárokat használja.

Kapható kizárólag **Valaszky Rezső**, óras- és ékszerésznél RIMASZOMBATBAN.

RÉGI KERÉKPÁROK BECSERÉLTETNEK!

RÉGI KERÉKPÁROK BECSERÉLTETNEK!

jegyzői egyesület kebelében dúló meghasonlást akarnák előidézni a periferiákon is, a mi vármegyénkben, hála az égnek, nem sikerült. Ne is sikerüljön. Ne hulljunk szét mint oldott kékék. A mostani tarthatatlan közigazgatási rendszerben, melynek súlyát a törvényhatósági és állami tisztikar is érzi, kétszeres kötelesség az összetartás. A szilárd egyetértés és egyesülésben van az erő. Fölöttes hatóságaink is belátják, hogy emberfeletti az a munkaanyag, mely vállainkra nehezül s hogy anyagi helyzetünk is tarthatatlan. De annak javulását ne kizárólag elnökünkől várjuk, hanem mint jól fegyverezett hadsereg vitézül kövessük azt a zászlót, melyet id. Fölyöldy Ottmár lobogtat és bizzunk egy jobb és szebb jövőben, mert hiszen az állam gépezetében a végrehajtó hatalom utolsó és legfontosabb ütköző láncszeme a körjegyző, rendezett és kulturállamban gyöngye nem lehet.

Sajógömör, 1913. szeptember 17-én.

Záhonyi János, körjegyző.

A közönség köréből.*)

Válasz a „Helyreigazítás“-ra.

Dusza János pelsőczyi lelkész ur a gömöri ref. egyházmegye őszi közgyűléséről irt rövid tudósítást nagy önbizalomról és még nagyobb harcra készségről tanuskodó „Helyreigazítás“-ban megcáfolni igyekezett. Miután nekem a vitakozáshoz se kedvem, se időm nincsen s a polemikát különben is a leghaszontalanabb időfecsérlésnek tartom, (arról nem is szólva, hogy az látványnak sem valami épületes): e lap olvasóira való tekintetből szorítok tisztán csak annak hangsúlyozására, hogy a tényeknek az én tudósításom felel meg s nem az ő harcias helyreigazítása.

Azt állítja Dusza lelkész ur, hogy tudósításom egyáltalán nem fedi a valóságot, mert ő maga is jelen volt a gyűlésen, de annak egész tartama alatt, valamint a közebéden egy szó se esett a szóban levő ügyről. Hát igenis, Dusza ur nem volt jelen sem a közgyűlésen, sem a közebéden. Csak egy pillanatra betekintett. Ezt igazolhatják azok, akik valóban ott voltak. Ami pedig azt illeti, hogy a közgyűlés a szóban forgó ügyet hivatatosan nem tárgyalta, annak az ellenkezőjét én sem állítottam. Egyszerűen arról referáltam, hogy a gyűlésre megjelentek közt igenis élénk megbeszélés és elítélés tárgyát képezte a D. ur hírlapi kirohánása Lukács Géza alispánunk s tanácsbíránk ellen. Ez pedig tény, amelyet nem cáfolhat meg az, aki ott sem volt. Sőt tény az is — s most már ezt is meg kell írnom — hogy némelyek, még pedig nem a jólelkű (?) paptársak, hanem a világiak közül, keresték a megfelelő formáját a közgyűlésben való hivatalos szóváltételnek is. Erre nézve bizalmasan kérdést intéztek az elnökséghez is (tessék D. urnak megkérdezni az elnökséget: igazat mondok-e?). Az elnökség azonban úgy vélekedett, hogy mivel Lukács Géza ur nincs jelen, talán egyelőre maradjon el a felszólalás, mert ki tudja, találkoznék-e az az ő jóváhagyásával?

Én tehát ezeknek a nevében prókatoroskodtam s éltem azzal a jogunkkal, hogy a Dusza János urétól eltérő felfogásunknak tudósításom keretében is kifejezést adjak. Ez talán szabad?

„Légből kapott állításnak“ mondja továbbá azt, mintha ő kiméletlen és igazságtalan támadást intézett volna alispánunk ellen. En vele itt sem vitatkozom. Hanem azoknak a tájékoztatására, akik a „Tornalja és Vidéke“ című lapot nem olvasták, ellenben a D. ur helyreigazítását igen: egyszerűen ide iktatom a nevezett lapban megjelent cikkeket s az ítékezést nyugodtan rábízom az elfogulatlan olvasóra.

(Előbb még csak annyit legyen szabad megjegyezniem arra az erős vádra, mintha „én és társaim idéztük volna elő a hanvai sajnálatos ügyet“, hogy én történetesen sem az előzetesen eljáró küldöttségnek tagja nem voltam, sem a fegyelmet elrendelő közgyűlésben részt nem vettem és hogy Juhász László urnak — azt hiszem, az ő vélekedése szerint is — a jobb emberei közé tartozom.)

Tudósító.

*) E rovat alatt közlötteteket díjtalanul közöljük, de annak tartalmáért felelősséget nem vállalunk. Szerk.

Az igazság érdekében.

— (A „Tornalja és Vidéke“ 1913. évi 19. számából.) —

„E b. lapokban „A hanvai pap elégtétele“ c. alatt megjelent közlemény visszhangjával illetékes helyről beérkezett s ugyancsak e b. lapok 17. számában közzétett az a bírósági ítélet egész terjedelmében, a mely a hanvai pap ismert fegyelmi ügyére vonatkozik. Az ítélet szerint a bíróság a hanvai papot engedetlenségért, hogy felsőbbbségi határozat ellenére 175 kor. működési pótlékot követelt (?) és felvett: rosszalásra ítélte. Ezt nem érintette az „elégtelet“ írója. Az ítélet nyilvánosság elé tolasának pedig kétségkívül az a rugója, hogy lássa a világ, hogy a hanvai pap mégis el lett marasztalva.

Mi hát az igazság, joggal kérdezheti a nyilvánosság?

Elmondom, mint olyan, aki a hanvai pap évek óta szitott perében több ízben felszólaltam s mint hallgató a fenti ítéletet hozó bírósági ülésen is jelen voltam.

A rosszalás, a mi az egyháztörvényeinkben előirt fegyelmi büntetések (6 fokozat) között az első, a legenyhébb büntetés. De ennek is élét veszi az a tény, hogy az illető lelkész a kérdéses pótlékot előlegképen a visszatérítés kötelezettsége mellett vette fel azon rendkívüli esetre való tekintettel, ha az egyházközség idevonatkozó határozatát a felsőbbbség esetleg nem acceptálná.

Ez nincs érintve az ítéletben, de ám ott van a számadó és jegyzőkönyvekben, amint az a tárgyalás alkalmával konstatáltam. S az ítélet indokolásából kitetszőleg azóta a pótlékhoz való jogosultsága szabályos uton is biztosított Juhász László lelkésznek. Tény az is, hogy ehhez a pótlékhoz való jogosultságát az egyh. megyei közgyűlés is, az ügy első érdemleges tárgyalása alkalmával elismerte. Szinte érthetetlen tehát, hogy az ügy mégis felsőbb forum elé került, amely aztán megtiltotta a pótlék felvételét mindaddig, amíg az törvényes uton elintéztést nem nyert.

De nem jól mondtam, hogy érthetetlen. Korrigálom tehát a kitétel. Nagyon is érthető, hogy ezt a jelentéktelen ügyet úgy felfújták. Felfújták Juhász László ellenségei s ezek közt az első és legengesztelhetlenebb ellensége: Lukács Géza egyh. megyei tanácsbíró, alispán ur. Ő tette meg a fegyelmi indítványt. S megtette azt egy súlyos sértés kapcsán. Azt vágta ugyanis a Juhász László szemébe, az egyh. megyei gyűlés színe előtt: pap maga, illik ez egy paphoz, aki ilyen eljárást követ...

Most ítélje meg az elfogulatlan közönség: hogy lehet-e? illik-e? szabad-e? egy gyűlési tagot egy gyűlési tagnak, még ha történetesen alispán is az, így leczkézteni, sőt dorgálni? Itélje meg, hogy nem méltatlan meghurcoltatásban részesült-e a hanvai pap? Itélje meg, hogy a mikor 2—3 esztendei herce-hurca után, a fenti ítéletet olvassuk — amely a vád két pontjára nézve felmenti és csak egy pontban foglalt olyan tényálladéokra nézve fejezi ki a rosszalást, amely később az indokolás szerint is tárgyalanná vált, vajjon nem elégtétele-e a hanvai papnak?!

Igenis elégtétele. S elégtételét csak növeli, hogy a legközelebb április 15-én tartott egyh. megyei gyűlésen, a mikor a bírósági ítélet bejelentetett, Lukács Géza ur abban sehogy se akart belenyugodni s evégből — hallomás után állítom — újból hosszú vitát provokált a gyűlési tagok nagy többségének megbotránkozására, míg végre Mélt. Bornemisza László egyh. megyei gondnok ur igazságérzet sugallta indítványa folytán a gyűlés az ügy fölött napirendre tért.

De hogy a fent érintett sértő kifejezés felett is, amely sérti az egész papi testületet, napirendre tér-e a gömöri egyh. megye papsága? megmutatja a jövő.

Dusza János, ref. pap.

*

Fzen cikkekre a válasz következő volt:

Az igazság érdekében.

II.

Valóban boldognak érezném magamat, ha annyi idővel rendelkezném, hogy a reám tartozó minden hivatalos iratot és nyomtatványt elolvashatnám; sajnos ezt sem tehetem s így még

kevésbé áll módomban a helyi lapok hasábjain buvárkodni s így megtörténik, hogy egyes cikkek tartalmára jó embereim részéről csak hetek múlva hivatik fel figyelmem.

Igy történt az a „Tornalja és Vidéke“ című lapnak: „A hanvai pap elégtétele“ és az: „Az igazság érdekében“ című közleményeivel is.

Az első cikknek nem tudtam — most már sejttem — ki volt a szerzője; de azt láttam a cikkből, hogy az illető szerezcent akar mosdatni s olyként helyezi előtérbe egyéniségét, mintha méltatlanul üldözött volna. Hogy tehát az olvasó közönség helyesen tudjon ítélni, szükségét láttam a lap igen tisztelt szerkesztőjét felkérni a felsőborsodi e. m. fegyelmi bírósága ítéletének szó szerinti közlésére. Ez reményem nem volt bűn.

Mielőtt azonban foglalkoznék a Dusza János lelkész ur cikkével, a helyzet helyes megvilágítása okáért egyre-másra kitérni szükségesnek tartom csupán az igazság érdekében.

Ugyanis: az 1911. évi tavaszi egyházmegyei közgyűlés 45. sz. jegyzőkönyvi pontja szerint „a számvevőszék a hanvai, sajlónártfalai és csizi egyházak gondnoki számadásaira vonatkozólag jelenti, hogy a számadások egyforma hibákban szenvednek, . . . lelkészi működési pótlék címén mindhárom számadásban 275—275 kor. van elszámolva; ily cím is található e számadásokban: irodai átalány és adócsökkenési tiszteletdíj 50 kor. És miután (a számvevőszék) a működési pótlék címén kifizetett összegeket teljesen indokoltaknak nem tartja s úgy tetszik a számadásokból, hogy a nevezett egyházak az adócsökkenési segélyeket nem a normál költségvetésekben meghatározott czélokra fordították: indítványozza, hogy a megnevezett hármas egyház pénzkezelésének, illetve a gondnoki számadásoknak a helyszínén leendő felülvizsgálására egy bizottság küldessék ki.“

A bizottság Csabay Pál esperes elnöktele alatt ki is küldetett s az az 1911. évi őszi közgyűlésre részletes jelentést terjesztett be (lásd 40. sz. jkvi pont.) E jelentés alapján megállapította az egyházmegye, hogy a (hanvai stb.) egyház által utólagosan megszavazott különböző fizetésjavítások és pótlékok a normál költségvetés tételeit nem fedik, holott az egyházi törvény szerint az egytetemes adóalap rendeltetése az egyes egyháztagokon nyugvó, elviselhetlenül súlyos adóteher könnyítése, nem pedig ujonnan felvett szükségleti tételek fedezése. Tehát határozatilag kimondta a közgyűlés, „hogy a lelkésznek működési pótlék káplán tartása czimen megjelölt összeget csak az alatt a feltétel alatt köteles a hanvai egyház pénztára fizetni, ha az egyházi III. t.-cz.-ben megállapított adókulcs alapján összeállítandó évi költségvetés keretében e szükségleti tétel befér.“

E határozat ellen Juhász László az egyházkerületi gyűlésre felebbezett. Az egyházkerületi gyűlés a gömöri egyházmegyének adott igazat, kimondván, hogy az adócsökkenési segély személyi járandóságok fedezésére fel nem használható. Mindazon által jóhiszeműnek minősítvén a hanvai lelkész ur eljárását, őt a felvett pénzek visszatérítésére kötelezni nem kívánta.

Ennek dacára a hanvai, csizi és lénártfalvai hármas egyház presbitériumai azzal a kéréssel járultak az 1912. évi tavaszi közgyűléshez, hogy „méltóztassék 1912. évi költségelirányzataikat jóváhagyni s költségelirányzataikban a személyi jutalékoknak beállítását megerősíteni.“

Legyen szabad most már a gömöri egyházmegye 1912. évi tavaszi közgyűlésének 37-ik pontjával foglalkoznom a következőkben:

A hanvai, csizi és sajlónártfalvai hármas egyház presbyteriumai és közgyűlései külön-külön mind a három egyház azon kérelemmel járulnak e. m. közgyűlésünk elé, hogy méltóztassék 1912. évi költségelirányzataikat jóváhagyni s a költségelirányzataikban a személyi pótléknak beállítását megerősíteni. E kérelemnek előzményei a következők: A hanvai presbyterium 1911. évi december 23-án, a csizi december 22-én és a sajlónártfalvai ugyanazon napon összeállították a lelkész részére visszamenőleg 1911. évre 175 kor. összegű, 1912. évre is 175 kor. összegű „működési pótlék“-okat és felterjesztették ezen költségelirányzataikat jóváhagyás és megerősítés céljából az esperesi hivatalnak. Az esperes a következő záradékkal küldte vissza a hanvai lelkészi hivatalhoz a

költségelőirányzatokat: „A működési pótlék törlesztésével jóváhagyom s megerősítem. Tornalján, 1912. január 4-én. Csabay Pál esperes.” — Juhász László hanva—csiz—sajólénártfalvai lelkész személyét érintőnek s így sérelmesnek találván e jóváhagyási s megerősítési záradékot, részben tiltakozó, részben felvilágosító beadványt intézett az esperesi hivatalhoz, melyben bejelenti, hogy a fentebb szó szerint közölt záradék ellen — ha az továbbra is fenntartatik — a törvényes fórumok elé felebbez. A felebbezés a fent jelzett kérelemmel mind a három egyház presbyteriuma részéről ugyanazon tartalommal és indokolással beadott.

Kérelmük indokolásául hivatkoznak a presbyteriumok s jelzett beadványában a lelkész is, egyházmegyénk 1911. évi őszi közgyűlésének 40. számú határozatára, mely szerint: „a lelkésznek működési pótlék czimén 275—275 koronát csak az alatt a feltétel alatt kötelesek a hanvai, csizi és sajólénártfalvai egyházak fizetni, ha az E. T. III: t. cz. ben megállapított *adókulcs alapján* összeállítandó évi költségvetés keretében e szükségleti tétel bele fér; ellenesetben, vagyis ha az egyháztagnak jelenlegi rendes egyházi adóterhének emelése válnék szükségessé, csak a normál költségvetésben — egyházmegyei és kerületi határozatok alapján — megállapított évi 100 kor. terhelheti az egyház pénztárát és hivatkoznak az egyházkerület ugyancsak 1911. évi őszi közgyűlésének 55. számú határozatára, mely szerint: az egyházkerület már 1911. évi adósegélyre vonatkozólag a gömöri egyházmegye helyes alapon álló határozatának megfelelőleg kívánja az adósegély felhasználását stb. stb. És azt állítják a presbyteriumok, hogy a költségelőirányzatokba beállított működési pótlékok beletérnek a költségelőirányzatokba, a mennyiben a hanvai előirányzat 1880 kor. 51 fill., a sajólénártfalvai előirányzat 1520 kor. 89 fill., a csizi előirányzat pedig 342 kor. 60 fill. többletet tüntet fel stb.

Ily viszonyok között hozott meg egyházmegyénk által 37. sz. a. a következő határozat:

„Egyházmegyei közgyűlésünk az esperes eljárását, illetve azt, hogy a hanvai, csizi és sajólénártfalvai egyházközösségnek 1912. évi költségvetését a működési pótlékok törlesztésére vonatkozó záradékkal látta el, mint a fent jelzett egyházmegyei és egyházkerületi közgyűlések határozatainak megfelelő eljárását helyeslőleg veszi tudomásul s a hármas egyház presbyteriumának az esperesi záradék ellen beadott felebbezését elutasítja, mert a költségelőirányzatokból az tűnik ki, hogy a hanvai hármas egyházban nem az E. T. III. t. cz. 13. §-ában megállapított adókulcs alapján vettetik ki az évi egyházi adó, hanem a régi kulcs alapján; tehát az egyháztagnak az adósegély igénybevétele dacára is feletébb vannak megterhelve mint a törvény megengedi; holott a hivatkozott egyházmegyei, illetve egyházkerületi határozatok csak az alatt a feltételek alatt engedik meg az egyházak pénztárainak a normál költségvetésben levő összegekben felüli működési pótlékok fizetését, ha az E. T. III: t. cz. 13. §-ában megállapított adókulcs alapján összeállítandó költségvetés keretében e szükségleti tétel elfér, amennyiben ez felel meg a törvény szellemének is.

E határozattal összefüggésben, mivel Juhász László Hanva, Csiz, s. lénártfalvai lelkész a számvevőszék jkőnyvi jelentése szerint a működési pótlékokat a 175—175 koronákat más-más czimeken, t. i. „előlegként” és „káplántartás” czimen jogerős egyházkerületi határozat ellenére, az elrendelt díjlevélbeli revisió megejtése nélkül az 1911. évre is mindenik egyházának a pénztárából felvette, (E. T. V. t. cz. 34. §. 4.) továbbá mivel az esperesi hivatalhoz a költségvetések esperesi záradékolása ellen beadott tiltakozó írásában cinikus, tiszteletlen hangot, sőt az ügy tárgyalása közben is tiszteletlen magaviseletet tanúsított (E. T. V. t. cz. 34. §. 5.) Lukács Géza e. m. vil. tanácsbíró indítványára Juhász László lelkész és a hanvai, csizi és sajólénártfalvai egyházak előjárósága ellen az egyházmegyei közgyűlés a fegyelmi eljárás megindítását elrendeli (E. T. V. t. cz. 43. §. b.).

A fegyelmi eljárás elrendelését tehát tényleg én indítványoztam, de azt tagadom, hogy azért, mert én „első és legengesztelhetlenebb ellensége” volnék J. L. urnak, hanem azon az alapon, mert nem tartottam és ma sem tartom

megengedhetőnek, hogy a különben is viszonylag igen jól dotált hanvai lelkész azon pénzből nyerjen fizetésjavítást, amely a hivek terheinek csökkentésére van rendelve s itt őszintén mondom, hogyha a hanvai lelkésznek oly ellenségei vannak mint én, akkor ellenségei épenséggel nincsenek. Lehetséges, hogy a nekem tulajdonított kifejezéseket használtam, de ha tettem, ez abban találja indokát, hogy közgyűlésünk előtti magatartása nem megfelelő volt s ma is meggyőződésem, hogy nem illik egy paphoz maga részére akár részben, akár egészben lefoglalni a hivek anyagi helyzetének javítására szánt összeget.

A fegyelmi ügy elbírálása végett hanvai lelkész ur delegált bíróságot kért, ezt egyházmegyénk vezetősége nemcsak nem ellenezte, de hozzá is járult; a vizsgálat tehát teljesen érdektelen hatóság által vitetvén keresztül az és az arra fektetett ítékezés J. L. ur legbensőbb támogatói részéről sem minősíthető tendenciós. És az ítélet mégis marasztaló volt! Marasztaló annak dacára, hogy a bíróság ülésére egyházmegyénknél sem esperese, sem gondnoka el nem ment még hallgatónak sem s így a vádlott védekezése ellenőrizetlen szabadfolyású lehetett s a jóakaratu „hallgatók” szintén meggyőződhetek azon tényről, miként a bíróság tagjainak elhatározása Juhász elleni tendenciókkal befolyásoltatni megkísérelve sem lettek.

Megtörtént aztán az ítélet kihirdetése a f. évi putnoki tavaszi gyűlésén, a midőn felszólalásra jelentkezve, beszédemet azzal kezdettem, hogy jobb szerettem volna, ha a fegyelmi eljárás elrendelésének tárgyalása alkalmával Juhász ur nem lett volna jelen, ellenben most volna itt, a helyzet tehát megfordított, mint a mint én szeretném. Ráműtattam továbbá arra, hogy a fegyelmi bíróság döntését igen enyhének tartom, de mert általában az én fel fogásom szerint a fegyelmi alá vont egyének nem szükségként kell súlyos fegyelmi büntetést szenvedni, s a büntetést arra tartom szükségesnek, hogy a vétséget elkövető a büntetés elszívása által jó utra tereltessek, — én, — ha az egyházmegye is így gondolkodik, a büntetés fokozása miatt az ítéletet felebbezéssel meg nem támadom!

Az én nyomdokomon haladt aztán a többi felszólaló is. Joggal kérdehetem tehát Dusza tiszteletes urtól, hogy hol veszi azt, mintha én sehogy sem akartam volna belenyugodni az ítéletbe? S mi által provokáltam a „gyűlési tagok nagy többségének megbotrányozására” újból hosszú vitát?

Dusza lelkész ur a tényeket összezavarja, tudniillik a vita során a héthi lelkész ur hozta fel azt, hogy nem tartja igazságosnak azt, miszerint a hanvai papnak megtiltatott a 3×175 koronának az adó csökkentési segélyből való folyóvá tétele; míg ugyanezen alpból fedezendőleg a lénártfalvai és csizi tanítók (a hanvai tanító már nem, de hogy miért nem, nem tudom) bizonyos évi járulékot szintén kaptak s erre tiltó intézkedés még sem történt!

A most hallottakra szólaltam én fel másodszer s azt vitattam, hogy ez tényleg igazságtalanság s kértem, hogy e kérdés is rendeztesse.

Felszólalásomra tette aztán Bornemisza László Ó méltósága azon indítványt, hogy a két kérdést ne csatoljuk össze, s mert ő a béke embere, azt javasolja, hogy a tanítók ügyével ne foglalkozunk, hanem egyszerűen vegyük tudomásul a felső borsodi e. m. fegyelmi ítéletét; a mi közakarattal meg is történt.

Dusza lelkész ur cikke utolsó pontjára csupán annyit jegyzek meg, hogy én a gömöri egész papi testületet sértő nyilatkozatot soha sem tettem, ilyet reám bizonyítani sem ő, sem senki képes nem lehet; nincs tehát a papságnak semmi anyaga velem szemben a mit napirinden tartani kellene. Egyet azonban állítok, azt, hogy hosszú és becsületes munka jutalmaként élvezem úgy tisztí mint tiszteletbeli állásaimat; az igazság utait keresve soha félre nem kacsintottam senki kedvéért, ezt jövőben sem teendém még ha honfi vagy hitsorsos társaimnak ellenszenvével találkozni is emiatt. Ha tehát gyöngéd figyelmeztetés akar lenni az utolsó intelem részéről a tekintetben, miként jövőben világi tanácsbírói állásra való meg-

választásom kérdéses? — úgy arra az a válszom, hogy vagy tetszem így a hogy vagyok, vagy nem tetszem, de ha nem tetszem is, más alakulatban, a mostaninál engem nem fog ősmerni senki.

Végtére is pótolhatlan egyén eddig a világon még nem volt s az én helyemre is bizonyára alkalmas egyén lesz bevéasztva; viszont azonban ha Dusza lelkész ur azt hiszi, hogy ő a pelsőczi paróchián vagy az egyházmegyén pótolhatlan lenne, — az igen sokunk nézete szerint nem felel meg az igazságnak a magamra mondott elv alapján.

Ezzel befejeztem mondani valómat s érdemlegesebb kérdések megoldása képezvén hivatali nemes feladataimat, többet ezen ügygyel foglalkozni nem kívánok.

Rimaszombaban, 1913. évi május hó 24-én.

Lukács Géza.

Színház.

Két napi szünet után hétfőn megkezdődtek a színelőadások, még pedig a közönség meglehetősen pártolása mellett.

Hétfőn szept. 15-én zónaelőadásul a „Kis grótot” adták elő, a melyben Molnár Paula aratot sikereket, de az egész ensemble megnyerte a közönség tetszését.

Kedden, szept. 16-án újdonság „A cigányprimás” került színre, a melynek során kiemelkedett Nádasy Mici játéka kedves bájával és ügyességével. Molnár János és Molnár Paula duettje is nagy tetszést aratott. Szőke Gizi, Farkas, Szőreghy, Faragó s a többiek is harmonikus alakítást mutattak. A közönség megtöltötte a termet.

Szerdán, szept. 17-én „A muzsikusz leány” c. híres operettet adták Stella Gyula és Aradi Aranka vendégszereplésével. A czimszerepet Aradi Aranka adta elő a finomabb művészet bájával és ügyességével, a ntianszokban is kellemesen csengő hangja igen kiemelte a bájos szubrett játékát. Az egész előadás nivója igyekezett hozzá és Stella művészi játékához emelkedni s ez a törekvés különösen Nádasy Mici alakításán látszott meg. Biztosabb előadásával Szőke Gizi és Molnár Paula is kitűnt. Stella Gyula Haydn szerepében adott mintát a komoly, túlzásnélküli művészi előadásra. Kitűnt még Molnár János mint a herceg szolgája, csak egy izléstelen hátreregetést elhagyhatott volna. Igen jó volt Farkas mint Salamon házaló. Az ensemble s a zenekíséret is dicséretreméltóan működött.

Csütörtökön szept. 18-án Stella Gyula vendégtöltésével Molnár Ferencz jeles vigjátékát: „A farkast” adták elő. Stella bravuros alakítása volt az álombeli gyorsan változó szerepsorozat, majd az esetlen ügyvédjelölt félénk szerepe. Nádasy Mici a maga ügyes és kedves módján szinte hozzá növekedett a jeles művészhez. Erkel Kelemen ügyvédje is jóra való törekvésre mutat — Rubi Ilona, Szőreghy, Molnár és a többiek is igen törekedtek harmonikus alakításra, ami ezuttal azért is nehéz volt, mert az előadás alatt nagy zivatar tört ki, a szélvész kivágta az erkély ablakát, a villamos világítás is többször megakadt és az előadást többféleképen megzavarták. Ezalatt Fábry Zoltán rendőrkapitány dicséretreméltóan és energikusan gondoskodott a közönség jólétéről.

Pénteken, szept. 19-én színre került „Az asszonyfaló” című operett Aradi Aranka vendégszereplése mellett. A kitűnő szubrett Mary White szerepében úgy temperamentumos játéka val, mint énekének tiszta csengésével mintát nyújtott a társulat tagjainak. Nádasy Mici szintén ügyesen és sok temperamentummal alakított. Az őrnagy szerepét Szőreghy adta a nála megszokott komolysággal. Dicséretreméltóan törekedett Czuczor és Nagy is s maga Farkas direktor mint színész is igen hasznavehető tagja a társulatnak. Molnár János sok ügyességgel tölti be a komikus szerepeket, sokszor applálva a nagyobb számú karzati közönség izlésére, a mit nem vehetünk egészen rossz néven, mert az ember arra fordít gondot, a miből megélhet. A zónaelőadás sem vonzott elegendő közönséget ezen az estén, talán a csütörtöki zivatar ismétlődésétől is féltek.

Szombaton a „Czigányprimás“ jön másodszor. Délután meg ifjúsági előadásul „Báró és bankár“ kerül elő.

*

Mint értesülünk, legközelebb egy érdekes színházi *premierben* lesz része városunk művészetet kedvelő közönségének, a mennyiben Paal Gyula helybeli áll. tanító új és hatásokban gazdag színművét fogják itt működő színészeink előadni. A darab címe: „Veres kakas.“ Tárnya megkapó, meseszövése érdekes, a hallgató figyelmét egészen leköti. Egyébként Paal Gyula neve régóta ismeretes a szépirodalom terén s a mi lapunk is sok érdekes dolgot közölt tőle. Felhívjuk városunk műpártoló közönségének figyelmét az előadandó darabra, mert szerzője valóban megérdemli az erkölcsi jutalmat.

Miért drága a rimaszombati piac?

(Levél a szerkesztőhöz.)

Kedves Szerkesztő ur!

Nem tudom, tetszik-e közvetlen tapasztalattal ismerni a piaci drágaságot, de bizonyára hallott már róla, hiszen eleget gyűléseztek, tanácskoztak, anketkeztek ebben a dologban — másutt.

Tudni kedves Szerkesztő ur, én azok közé az asszonyok közé tartozom, akik maguk járnak a piacra. Még az én boldogult kedves mamám tanított erre. Oh be szép is volt, mikor bakfis koromban vele mentem a piacra s vettünk egy pár finom csirkét 35 krajczárért (bocsánat, akkor még krajczárokból beszéltek); vettünk egy pár rézét 70 krajczárért, egy kis malacot, — oh pardon, hisz ép a malacról akarok kedves Szerkesztő urnak beszélni, de nem akarok hosszadalmas lenni s nem ábrándozhatok el a multakon!

Hát kérem szépen kedves Szerkesztő ur, az én uramnak vannak néha olyan gusztusai, amelyeknek kifejezést is ad. Így most szombaton is az jutott eszébe, hogy szeretne vasárnap malacpecsenyét enni.

Még szerencse, hogy nem importált még a mi kedves jó polgármesterünk a Rimába kis krokodilokat, teknősbékákat vagy osztrigákat, mert bizony eszébe jutna az uramnak, krokodilleveszt és teknősbéka-ragut enni, vagy hogy osztrigát tálaljak neki.

Istenem, hát mit meg nem tesz egy jó asszony kedves élet párja kedvéért!

En hát szombaton korán keltem s már hét órakor ott álltam a poszton, azaz a baromfi piacon. Jöttek a jámbor falusiak, hoztak mindentéle jókat, persze malacokat is. Kiszemeltem egyet. Jóképű kesé volt az Istenadta, rövid, husos, kissé zsíros, tetszik tudni kedves Szerkesztő ur, ezek sülnék meg legszöbben, olyan szép sárgás ropogásra. Kezdtek az alkudozást és a derék pokorági asszony kért 4 korona 80 fillért, én ígértem 4 koronát, no aztán ő is engedett, meg én is adtam hozzá s így szépen megalkudtunk 4 korona 40 fillérben. Most aztán a kis kesét az asszony kezébe adtam, hogy elővegym ereszényemet, melyből aztán kezdtem kiszedni a koronáskákat. Egyszer csak megszólal egy hang a hátam mögött:

— Hogy a malacz?

A hang után előnyomult egy kék kötényes kövéres bácsi s az asszonytól elkapta a malacot.

— 4 korona 40 fillérért vette meg a nagysága — szólalt meg az asszony — azonban a bácsi az asszony markába nyomta a pénzt s menni készült.

— De kérem — vágtam közbe — én a malacot már megvettem! — maga talán kereskedő, magának még nem is szabad venni!

— Mit, én kereskedő? itt van a rendőr ur, ismer az engem — hát kereskedő vagyok én?

A rendőr ur pedig, a ki az egész jelenetet végig nézte, szépen megfordult s mint a ki semmit sem látott, szépen odébb sétált.

Eleget biztattak a körülállók — ne engedje nagysága — ez kereskedő, ennek ilyenkor még nem szabad venni, én azonban gondoltam a szigorú szabályrendeletre s biztam a jó Istenben, sietve távoztam kudarczom színhelyéről s elmentem másfelé szerencsét próbálni.

De bizony nem kedvezett a szerencse. Malacz ugyan volt, de kérem szépen, mind kézben volt, azaz hogy alkudoztak reájuk s tetszik

tudni kedves Szerkesztő ur, a szabályrendelet (?) szerint szigorúan tilos ilyenkor reá igérni. Így körüljártam az egész piacot, eltöltve majd egy órát s már nagy szomorúan haza is akartam menni, midőn a közvélemény padja körül malacz-sírást hallok. Ujabb remények!

De ni-ni, mit látok! hisz ez az én kis kesé malaczom; ott állt a kékkötényes bácsi, kezében a malacz, na gondoltam, ez még sem kereskedő, bizonyára nem kellett otthon a malacz s most visszajött eladni.

— Hogy ez a kis jószág, bácsikám? kérdem tőle.

— A nagyságának csak 7 korona.

— Hé-é-ét korona? ejnye de nagy lett a becsülete a kis állatkának mióta elváltunk!

De hát dictum-factum, megvettem én azt a kis kesét, amelyet előbb 4 korona 40 fillérért kialkudtam 7 koronáért amugy istenigazában a szabályrendelet szerint, hadd legyen meg az uramnak a kedve, hisz nagy büszkén jött haza akkor, amikor a szabályrendeletet megalkották! (Vagy talán nem is mondott igazat? Pedig az én uram csak nagy néha s akkor is csak muszájból füllent.)

„Na asszony — mondá — most aztán vége minden piaci mizériának (ilyenformán mondta), olyan szabályrendeletet alkottunk, mely szerint reggel 8 óráig semmiféle kofa nem vehet a piacon semmit s így közvetlenül a termelők-től vásárolhat a közönség.

Ugy-e kedves Szerkesztő ur, milyen szép, milyen finom, milyen kedves kis alkotás ez a szabályrendelet? S milyen szigorú! Reszkess Bizancz, azaz dehogya is reszkessenek ők, inkább mi tesszük azt, akárhányszor a piacra megyünk.

U. i. kedves jó Szerkesztő ur kérem, ne tessék elárulni az uramnak, rettentő méregbe jönne, t. i. amiatt a szigorú szabályrendelet miatt, még megtenné azt, hogy a tanácsban oda-hatna, hogy a piaci rendőrséget megrendszabályoztatná. Ha el nem árul, akkor majd még irok piacunk egyéb olesóságairól. Ugy-e már most a kedves Szerkesztő ur is sejti, hogy miért drága a rimaszombati piac?

Háziasszony.

Megígérjük, hogy a levél íróját nem áruljuk el sem férje-urának, sem másnak, ha okos és kedves levelével máskor is megkereri szerkesztőségünket.

Szerk.

Figyelmeztetés az olvasóhoz!

A „GÖMÖR-KISHONT“ előfizetési díja 1913. évi január hó 1-től egy évre 10 kor., fél évre 5 kor.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megujtani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek.

a „GÖMÖR-KISHONT“ kiadóhivatala.

Hirek és vegyesek.

Személyi hírek. Gróf *Andrássy Géza* orsz. képvis. megyénk nagybirtokos főura f. hó 19-ikén délelőtt gyönyörű új gépkocsiján jószágkormányzója *Spéczián Gusztáv* kíséretében városunkba érkezett, s a kir. törvényszéken hivatalos ügyeket intézett el.

Köszeghy Sándor miniszteri tanácsos, az áll. gyermekvédelem ügyosztályának főnöke folyó hó 12-én Rozsnyón volt, mint a megyés püspök szivesen látott vendége s ott a tanonczotthont megvizsgálta.

Sipeki Balás Lajos rozsnyói megyés püspök nógrádi birtokáról és Budapestről automobilján hazafelé utazva folyó hó 19-én délután városunkban rövid pihenőt tartott s Széman Endre prépost-plébánost meglátogatta.

A bolgár király Gömörben. A „Sajóvidék“ írja, hogy *Ferdinánd* bolgár király néhány nap előtt hosszabb tartózkodásra a pusztamezői vadaskastélyba érkezett s a gömöri bércek között vadászni fog. A bolgár királylyal és feleségével egyidejűleg *Murányaljár*a érkezett *Coburg Fülöp* herceg, *Boris* herceg is s a vadászkat megkezdték.

Beteg főúr. Gróf *Széchenyi Aladár*, az *Andrássy Dénes* örököse fiával: *Mihálylyal* Krasznahorkaváraljárja érkezett s utközben *Mihály* gróf annyira meghűlt, hogy súlyos tüdő-és mellhártyalobban betegedett meg. Az e hó 20-ára az itteni kir. törvényszéknél jelzett hagyatéki tárgyaláson a beteg gróf nem jelent meg, hanem jogtanácsosa által képviseltette magát.

Kinevezések. *Institóris Margit* okl. polgári iskolai tanítónő a vallás- és közoktatásügyi miniszter a miskolczi állami polgári leányiskolához mint helyettes tanítónőt kinevezte.

Dr. Wiesinger Frigyes budapesti orvost — ki megyénkbeli származású s főgimnáziumunk jeles növendéke volt — a belügyminiszter a budapesti m. kir. államrendőrséghez orvossá nevezte ki.

Esküvők. F. hó 15-én volt *Szentmiklóssy László* vármegyei irattáros esküvője *Szládek Margitkával*, néh. *Szládek Ignác* és özvegye szül. *Márkus Erzsébet* bájos leányával. Tanúk voltak: *Lukács Géza* alispán és *dr. Löcherer Tamás* kórházi igazgató-főorvos. A polgári esketést *Dr. Kovács László* polgármester; az egyházit *Széman Endre* prépost végezte.

Tegnap szombaton tartotta esküvőjét főgimnáziumunk kiváló fiatal tanára: *dr. Rochlitz Zoltán Cserép* Manczikával, *dr. Cserép József* egyetemi nyilv. rendkívüli tanár és neje bájos leányával Budapesten.

Palkovits Pál alsósziklasi ág. ev. lelkész f. hó 18-án tartotta esküvőjét *Klenócson Pazár* Elzával, *Pazár Gusztáv* volt nyustyai jegyző kedves leányával.

Kiss Juliska helybeli varrónő f. hó 20-án tartotta esküvőjét városunkban *Stempel Jenő* kereskedővel.

Eljegyzés. *Orosz Imre* cs. és kir. hadnagy Eperjesről mult héten tartotta eljegyzését *Putnokon Walther Gyula* földbirtokos bájos leányával: *Nusival*.

Kinevezés a Rimamurányinál. *Vályi Kálmán* vashegyi számvevőt, néh. *Vályi Kálmán* esendörtiszt fiát, a társulat vezérigazgatója a likéri gyárba pénztárnokká nevezte ki. A szorgalmas és megbízható tisztviselővel nemcsak a hivatalnoki kar, de a vidék társadalma is sokat fog nyerni.

Diszpolgári oklevél átadás. Vármegyénk főispánjának: *Kubinyi Géza*ának gömör panyiti kastélyában f. hó 14-én nyújtotta át *Pelsőcz* nagyközség küldöttsége a diszpolgári oklevelet. A nagyközség nagyszámu küldöttségét *Czékus István* főjegyző vezette és szép szavak kíséretében nyújtotta át a főispánnak a diszpolgári oklevelet. A főispán magas szárnyalású beszédben köszönte meg a kitüntetést. Az átadás után a főispán a küldöttséget szivesen látta vendégszerető házában ebédre. A lakoma alatt *Csapó Imre* képviselőtestületi tag emelte poharát a főispánra. A főispán a község polgárságát élte. A nagyközség bírása a főjegyzőt élte, a főjegyző pedig a főispán családját köszöntötte fel. Még több szép pohárköszöntő hangzott el. Lakoma után a küldöttség meghatva a szeretetteljes igazi magyaros fogadtatástól, a legkellemesebb emlékekkel távozott el.

Lemondott járásorvos. Azt hallottuk, hogy *dr. Gludovácz Károly*, a putnoki járás képzett tisztiorvosa, lemondott állásáról. Egyelőre a helyettesítéssel a főispán *dr. Gál Gusztáv* tornaljai járásorvost bizta meg.

Halálozás. Városunk régi köztisztviselőben állott családjainak: a *Jánosdeák* és *Káposztás* családnak legidősebb tagja: *Jánosdeák* Andrásné szül. *Káposztás Zsuzsanna* itteni többszörös ház-és földbirtokos f. hó 18-án 91 éves korában elhunyt Budapesten gyermekei: özv. *Harmatzy Béláné* és özv. *Sándy Gyuláné* körében, kik a tisztos matrónát szeretettel gondozták. *Jánosdeák* Andrásné, *Ferenczy Istvánnak* — az első magyar szobrásznak — unokahuga, nagy idők tanuja volt, ki e város történetének sok jelentős mozzanatáról tudott regélni. Nemesszivű, egyszerű és minden tekintetben kevés igényű asszony volt s míg közöttük élt *Deák Ferenc* utczai kis otthonában, csendes visszavonultságban töltötte ugyan napjait, de azért minden iránt érdeklődött; igazi örömezzete szállotta meg lelkét, mikor leányai és unokái nyaranta meglátogatták őt. A *Ferency István* dédelgetett

„Suskó“-ja kegyelettel és hűséggel őrizte meg a művész emlékét és relikviáit s 1903-ban a magyar államnak ajándékozta a művész hagyatékát. A nagyasszony egyszerűségben elve is kiváló szellemi és lelki tulajdonokkal bírt. Takarékos volt s vagyonát betartó életmódjával tekintélyes mérvben öregbítette. Csak nagy nehezen volt rávehető, hogy értékes telkei közül egy-kettőt áruba bocsásson, mert az volt a kívánsága, hogy életében vagyona ne bolygattassék. E városhoz hűséggel és sok szeretettel ragaszkodott élete fogytáig s az itteni eseményeket mindvégig édeskedéssel kísérte. — Mondják, hogy hétről hétre alig várta lapunkat, melynek tartalmát elejétől-végig fel kellett olvasni előtte. — Alig volt beteg az edzett, erős szervezetű matróna, most 91 éves korában örök álmra hunyta le szemeit. Hült tetemét régi kívánságához képest a Harmatzy- és Sándy család városunkba szállíttatja s itt ma vasárnap délután 3 órakor a vasúti állomásról viszik a családi sírboltba s ott helyezik örök nyugalomra.

Egyházkerületi közgyűlés. Szeptember hó 17. és 18. án tartotta a tiszai ág. hitv. ev. egyházkerület rendes évi közgyűlését *Geduly* Henrik püspök és *Szent-Iványi* Árpád egyházkerületi felügyelő társelnöke alatt. A közgyűlésen úgy a kishonti, mint a gömöri esperességéből *Kubinyi* Géza főispán, báró *Hámos* László nyug. főispán, *Kemény* Lajos, *Szlenka* János lelkészek, *Cseh* István kir. táblabíró, *Madarász* Pál pénzügyi tanácsos, *Biess* Elemér földbirtokos, *Hevessy* Bertalan földbirtokos, *Szent-Iványi* József nagybirtokos, *Kiriny* Béla, dr. *Gaál* Gusztáv járási orvos, *Geduly* Géza gyógyszerész, dr. *Mihalik* Dezső polgármester egyházfelügyelő, a rimaszombati főgimnázium képviselőjében *Loysch* Ödön tanár stb. vettek részt *Kubinyi* Géza és *Medveczky* Sándor egyházmegyei felügyelők, valamint csetneki *Gyürky* Pál és *Terray* Gyula főesperesek vezetése mellett. *Geduly* Henrik püspököt, ki Miskolcra hivatalosan ezúttal először jelent meg, Miskolc város és Borsodmegye társadalma nagy ünnepséggel fogadta. A közgyűlési kiküldötteket a Borsodmegyei Négyelet villásreggelivel vendégelte meg. Délben a közgyűlés első napján közebéd volt, melyen a város és megye előkelőségei vallás-külömbőség nélkül megjelentek, ugyancsak a katonai vezetőség is teljes számmal.

Négyeleti közgyűlés. Rimaszombat és vidéke jótékony négyesülete mult vasárnap délután a Takarékpénztár helyiségében *Samarjay* Jánosné elnöklésével s a tagok élénk érdeklődése mellett rendkívüli közgyűlést tartott. Az elnöknő meleg és szíves üdvözlő szavakkal nyitotta meg a gyűlést, melynek tárgyát a gróf *Andrássy* Dénes hagyatéka ügyében teendő intézkedések képezték. A közgyűlés tudomásul vette az eddigi hagyatéki tárgyalásokról *Süteő* István ügyvéd által beterjesztett jelentést s dr. *Wallentinyi* Dezső titkár felszólalása után elhatározta egyhangulag, hogy az örökös által felajánlott méltányos egyezséget elfogadja, s a további lépésekkel az elnökséget s illetve az egyesületet ez ügyben eddig is képviselt jogtanácsost megbizsa. Még elhatározta a közgyűlés, hogy az iskolaszankcionium által a magyar tengerparton Cirkvenicán létesített gyógyintézmény alapító tagjai sorába lép 200 koronás adománnyal. Ezzel a rendkívüli közgyűlés véget ért.

Közgyűlés. A rimaszombati izraelita hitközség mult vasárnap délután dr. *Cziner* Miksa elnöklésével közgyűlést tartott, melyen a hitközségi tagok szép számmal jelentek meg, s most már jogérvényes határozatokat hoztak. Két igen fontos tárgya volt a közgyűlésnek, az egyik a templommal szomszédos *Andrási* telek megvételének ügye, a másik pedig az új baromfi-vágóhid építésének kérdése. — A szomszédos ház megvételét — mely évek óta komoly és indokolt törekvése volt a hitközségnek — most sikerült a választmány megbízásából eljárta dr. *Cziner* Miksa hitközségi elnöknek perferuálnia. A közgyűlés jóváhagyólag, egyhangú helyesléssel hozzájárult a vételhez, s az ez ügyben fáradozott hitközségi elnöknek hálás elismerést és köszönetet szavazott. — A baromfi-vágóhid sürgős felépítése nézve közegészségi szempontból és hatósági intézkedés folytán föltétlenül szükség van, mert már nemcsak birtárolás, de a hatóság erélyes közbelépése is égetővé

tette a gyors lebonyolítást, s hygienikus szempontból tarthatatlan volt az eddigi állapot. A közgyűlés a bemutatott tervet és költségvetést nem fogadta el, mert előbbi tulságos luxuriosusnak, utóbbi túlmagasnak találta, s megállapított összeg erejéig új terv készíttetésével és szakértők bevonása után a felépíttetéssel megbizta az elnökséget és választmányt. Még néhány kisebb jelentőségű ügy tárgyalatott s ezzel a közgyűlés az elnök éltesítésével véget ért. — Utána a temetkezési szent egyet *Zeidner* Bernát elnöklésével tartott ülést, melyen az elhunyt kerületi főrabbi síremlékének felállítása volt az elintézendő tárgy.

Kongresszus. Az állami tisztviselőknek Győrött f. hó 20—22-én tartandó országos kongresszusán a helybeli kir. pénzügyigazgatóságot *Szabó* József titkár, *Ludwig* Antal s. titkár és *Kollányi* László izodatiszt fogják képviselni, mely küldöttség tegnap reggel már el is utazott.

Evangelikus egyetemes közgyűlés. A magyarhoni ág. ev. egyház egyetemes közgyűlését október havában tartja Budapesten. Megyénkből a kerületi gyűlés egyetemes közgyűlési képviselőkkül szavazati joggal *Kubinyi* Géza, *Medveczky* Sándor és báró *Hámos* László, tanácskozási joggal *Madarász* Pál, *Szent-Iványi* József, báró *Hámos* Antal, dr. *Institóris* Endre és *Biess* Elemér küldte ki.

Halálozások. *Gyulay* János helybeli jó hírű csizmadia-mestert és feleségét mélyen le-sujtotta 11 hónapos kis *Lajos* nevű fiuk f. hó 15-ikén éjjel bekövetkezett elhunyt. Nagy részvét mellett temették el f. hó 17-ikén.

Lojko Pál fiatal iparos polgártársunkat, ki csak nemrég vesztette el feleségét, újabb csapás érte, amennyiben f. hó 16-ikán néhány hónapos kis gyermeke is elhunyt. F. hó 18-ikán temették a család ismerőseinek nagy részvéte mellett.

Özv. dr. *Stech* Lajosné szül. *Tóth* Matild, egy tisztos matróna, *Rozsnyón* f. hó 14-én 89 éves korában elhunyt. Halála széles körökben kelt részvétet s a *Pösch*, *Stech*, *Baksay* családok gyászolják az elhunyt tiszteletben állott urinót, kinek hült tetemét folyó hó 16-án nagy részvét mellett temették el *Rozsnyón*.

Id. *Molnár* Gusztáv rimabányai nyugalmazott körjegyző f. hó 16-án 85 éves korában hosszas betegség után elhunyt. F. hó 19-én temették Rimabányán nagy részvét mellett a jegyzői kar nesterát, kinek elhunytáról a rimaszombati járás jegyzői kara külön gyászjelentést adott ki.

Dr. *Tyrnauer* Albert rozsnyói ügyvéd felesége szül. *Löwinger* Rózsa f. hó 14-én Budapesten 31 éves korában elhunyt. Budapesten f. hó 16-án temették el.

Főpásztori körlevél. Megjelent *Balás* Lajos rozsnyói püspök IX. körlevele, a melyben a sajtóvasárnap megtartására buzdítja papjait, valamint a lelkészi ötödéves korpótlékról szóló törvényt közli. Szól még a kincstári iskolai tanítók fizetésének kiegészítéséről, a lelkészi fali naptárról, a husvétii péterfillérek beküldéséről. A személyi változások a következők: *Horánszky* Ferenc káplánt *Forgáchfalváról* Rimakokovára helyezték. *Pobozsnyai* Róbert újmisés papot káplánnak küldték *Gölnicbányára*.

Túra-út. Szép utra vállalkozott *Fodor* Jenő, a Gazdasági Egyesület titkára, ki folyó hó 20-án délután 2 órakor indult el Tornaljáról jól futó lovaival Budapestre. Az a kikötés, — melynek alapja 1000 koronás fogadás — hogy 24 óra alatt Tornaljáról Budapestre kell beérni. Utközben 8 órai pihenés van, melynek nagyrésze *Balassagyarmatra* esik. Ellenőrként szerepel az uton *Hevessy* László.

Czigányverekedés vége. Szalócson f. évi április 3-án a *Lázók* Károlyllyal élő *Gazsi* Zsella összeveszett *Ferkó* Szabinával, majd összeverekedtek. *Lázók* közéjük ment, szét akarta választani őket, de *Ferkó* Szabina őt is megütötte egy karóval, majd pedig *Gazsi* Lajos és *Gazsi* János is odaszaladtak és folyt tovább a verekedés. *Lázók* Károlyt alaposan ellátták s a helybeli kir. törvényszék folyó hó 17-én *Cseh* István elnöklésével tartott fő tárgyaláson *Lehoczky* Márton kir. alügyész vádbeszédének meghallgatása után súlyos testisértés büntette miatt *Gazsi* Jánost 2 havi fogházra ítélte, *Gazsi* Lajos 15 napi fogházbüntetésre, *Ferkó* Szabina pedig egy napi fogházra és 10 korona pénzbüntetésre ítéltetett jogerősen.

Hagyatéki ügy. A gróf *Andrássy* Dénes hagyatéka ügyében — a hitbizomány szakértői becslése tárgyában — f. hó 20-án volt a helybeli kir. törvényszéknél *Cseh* István kir. táblai bíró előtt a tárgyalás, melyen az érdekelt felek mindnyájan ügyvéd által képviselték magukat. A tárgyalás még tart lapunk zártakor.

Agarász verseny. A gömörmezei Agarász egyeslet folyó évi elegy agarversenyét október 4-ik és következő napjain tartja meg a dobriai fensikon. *Putnoky* Mór egyesületi elnök, lapunk utján is tudatja az érdeklődőkkel, hogy a versenyre külön meghívók nem küldetnek szét.

Szép vonás. Még élénk emlékezetben van az öreg *Palócz* Kálmánnak a kitűnő cigánynak kitűnő bandája. Az öreg elhunyt városunkban s nyomdokába lépett az itt született fiatal *Kálmán*, ki *Rozsnyóra*, majd *Miskolcra* került bandájával. Mint a „*Sajóvidék*“ írja, mult héten *Rác* Marczival versenyzett s *Palócz* Kálmán került ki győztesen a versenyből; ezúttal *barbarkosorut* és tiszteletdíjat kapott. Nemes lélekről tesz tanúságot, hogy *Kálmán* a verseny tiszta jövedelméből reá eső részt: 800 K.-t a *miskolczi árvizkárosultak segélyezésére adományozta*.

Ipari továbbképző tanfolyamok

Rimaszombatban. A m. kir. technológiai iparmuzeum igazgatósága Rimaszombatban az 1913—14. évre 4 továbbképző tanfolyamot szervezett az iparosok és iparos-segédék részére. E tanfolyamok a következők: 1. *Ipari könyvtel* önálló iparosok részére november és december hónapokban hetenként 3 este 7 órától 9-ig. — 2. *Építőipari szakrajz* kezdő iparosok és iparos-segédék (kőművesek, ácsok, asztalosok, lakatosok, gépészek, bádigosok és szobafestők) részére december, január, február és márczius hónapokban hetenként 2 este 7 órától 9-ig, vasárnap délelőtt 9 órától 12-ig. — 3. *Ipari szám- és mérés* bármilyen iparágban működő kezdő iparos és iparos-segédék részére január február és márczius hónapokban hetenként 2 este 7 órától 9-ig. — 4. *Asztalos csinozó tanfolyam* asztalos iparosok részére karácsony vagy husvét táján, mely 10 napig tart. E tanfolyamok bármelyikére beiratkozók fizetnek 1 korona beiratási díjat. Tandij nincs, de az ipariskolai általános segély alap javára minden hallgató tartozik 2 koronát befizetni. Addig is, míg a beiratkozások ideje megfelelő módon kihirdettetnek, az érdeklődőknek szívesen ad teljesen tájékoztató felvilágosítást esetleg írásban is *Matócsy* Pál állami isk. igazgató, a tanfolyamok vezetője. 1—2

Elmaradt orvosgyűlés. Az országos Orvosszövetség gömörmezei fiókja s az orvosgyógyász egyesület szeptember havában tartani szokott őszi vándorgyűlését a kolera veszély miatt nem tartja meg. Erről a tagokat ez uton is értesíti az elnökség.

Vizvezeték felülvizsgálata. A városi vízmű hivatalos felülvizsgálata — mint lapunk mult számában jeleztük — folyó hó 15-ére tüzetett ki. A vállalkozó cég részéről közbejött akadályok miatt a felülvizsgálat nem volt megtartható s arra újabb határidőül f. hó 22-ike tüzetett ki.

Javító nevelésre ítélte a helybeli kir. törvényszék f. hó 17-ikén a 16 éves *Both* Béla rozsnyói szabómesternél volt alkalmazva, s ennek 3 éves kis leánykáján erőszakot követett el. A gaz fiu ezen cselekményt több ízben megismételte, s a piacról hazatérő *Hulyopné* tetten érte a vadállatot. Letartóztatták az inast, s most *Kassára* szállították a fogházból.

Lopás büntette. Gömörhákoson *Buchta* György folyó év április és május hónapban *Krják* János bezárt lakásából pénzt és mézeskalácsot lopott. Hogy ezt tehesse, a kulcsokat lopta el először s így jutott be a lakásba. Büncselekményét beismerte s a helybeli kir. törvényszék folyó hó 17-én tartott fő tárgyaláson *Buchtát* jogerősen 3 havi fogházra ítélte.

Zivatar, földrengés. A mult csütörtök éjjel rendkívüli zivatar vonult át városunkon, erős szélvész és tolytonos villámlás, tompa dörgés kíséretében. A villámok az égboltozat felén végigvilágítottak. Többben gyöngye földrengést is éreztek, még pedig ismétlődve, függő tárgyak megcsörrentek, a föld ringó mozgását érezték.

Értesitem az igen tisztelt hölgyközönséget, hogy bevásárló utamról hazaérkeztem. Körületekintő gondossággal összeválogatott **kalap-modeljeim, felöltő, kostüm és szőrme-ujdonságaim** megtekintésére vevőimet tisztelettel felkérem. 2—2

Rimaszombat, 1913, szeptember hó.

Kiváló tisztelettel: **Fischer Berta.**

A t. hölgyközönség figyelmébe.
Galla Rezső budapesti elsőrangú **angol női szabó** október hó 1-én Rimaszombatban **Deák Ferencz-utca 17. szám alatt** megkezdte szabászati működését. — Elvállal női paletókat, costumöket és angol ruhákat a leggondosabb elkészítésre. 1—*

Tisztaságot kérünk a vendéglőkben. A kolera veszélye környékez bennünket s minden irányban megtették az óvintézkedéseket. Bár arról értesültünk, hogy dr. *Meskó* Miklós vármegyei és dr. *Szabó* Károly városi főorvos figyelme a helybeli vendéglőkre és korcsmákra is kiterjedt, mégis figyelmébe ajánljuk a rendőrségnek, hogy e helyeket naponta vizsgálja meg, sőt a konyhába is nézzenek be.

Felrobbant lámpa. A közgazdasági bank gépgyárában f. hó 17-ikén délelőtt csaknem végzetes baleset történt. *Bedécs* Sándor 15 éves lakatostanoncz a carbidlámpát meg akarta gyújtani s alighogy a gázhoz tartotta a gyújtót, felrobbant a lámpa teteje s a fiu arcát és száját kettéhasítva, két fogát kiütötte a lámparész. A súlyosan sérült fiut beszállították a közkörházba, hol csakhamar orvosi segélyben részesült.

Szemgyógyintézet van Miskolczon.

Az Apolló színházról. A mult szombaton és vasárnap érdekes előadásokat tartottak a mozgófénykép-színházban. Szinre került Sienkiewicz világhírű regénye nyomán „*Quo vadis*“, a mely a római császárság romlott társadalmi életét és az első keresztények üldözöttségét nagyon érdekesen tárgyalja. Rendkívül nagyszámu közönség nézte végig az előadásokat; vasárnap délelőtt ifjúsági előadás is volt. A szerdai előadást nem tartották meg a héten, mert a film nem érkezett meg kellő időre.

Dobszó. A falvakon a kisbíró vagy a dobos igen hangosan szokta hirdetni a tudnivalókat és épen ilyen szépen, módosan végzi Rimaszombat városában is. Ez nem volna baj, mert a város lakóinak egy része dobszó útján vesz csak tudomást egyes dolgokról. De mit tegyen az intelligens ember, a kit hivatalos dolga leköt valahol és nem ér rá az utcára szaladgálni és ott ügyelegg, hogy megtudja, mit dobolnak? Nem lehetne e a helyi lapok és falragaszok útján is közölni a közérdekű, fontos dolgokat, hogy az is tudomást szerezessen róluk, a ki nem mehet az utcára dobszót hallgatni?!

Tolvaj cseléd. Rimaszéczen f. évi június 13-ikán Czirák Andrásához szolgálatba lépett *Bogdán* Mari 14 éves lány, s már másnap ellopott egy női aranygyűrűt, megszökött a szolgálatból és Dobóczára anyjához Horváth Bálintnéhoz ment s ott eldugta a lopott gyűrűt. F. hó 17-ikén volt a lopás büntetvével vádolt *Bogdán* Mari ügyében a tárgyalás a helybeli kir. törvényszéknél és a bíróság a beismerésben levő fiatal leányt a jobb jövő és a megjavulás reményében csak dorgálásra ítélte.

Kamarai ülés. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara folyó hó 23-án kedden délután 3 órakor teljes ülést tart, melynek tárgysorozatába több bennünket közölről érdeklő ügy van felvéve. Többek közt tárgyalásra kerül vármegyénk alispánjának véleményét kérő átirata a vármegyei közúti vám ügyében, továbbá Dobsina bérkocsiipar szabályrendelete, Nagyrőcze, Bánréve, Csetnek és Osgyán vásári helypénzszabása. Jó lenne, ha a megyebeli kamarai kültagok valamennyien résztvennének az ülésen.

Megyei nyugdíjszabályzat módosítása. Sok embert érdekelni fog a legutóbbi megyei közgyűlés határozata, mely szerint a nyugdíjintézeti kezelő-választmány javaslata alapján az özvegyi nyugdíjat elismerésre méltóan szabályozta a lakbér-nyugdíj létesítése által s más módosításokat is létesített. Az erre

vonatkozó határozat így szól: „Vármegyénk közönsége gondoskodni kívánván erejének mérlegelése mellett alkalmazottairól, határozatilag kimondja, hogy a vármegyei alkalmazásban volt azon egyéneket, akik az 1913. évi január hó 1-ső napjától nyugellátást élveznek, továbbá azokat, akik a f. év végével megtörtént általános választás alkalmával állásaikra meg nem választatnak s végül azokat, akik az 1914. évi január hó 1-ső napjától kezdve a bekövetkezendő államosításig valamely ok miatt nyugdíjaztatnak, éppen oly mérvben látandja el *lakbér-nyugdíjjal*, mint amily mérvben a lakbér-nyugdíj az állami alkalmazottak javára az 1912: LXV. t.-cz. 38-ik §-ában törvényileg biztosítva lett. — Továbbá kimondja, hogy a tisztviselők özvegyeit is lakbér ellátásban részesíti és pedig úgy, hogy ezen lakbéréllátás a férjet megilletett lakbér-nyugdíj mennyiség fele összegét képezze. Ehez képest a vármegyei tiszt-, segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzet nyugdíjszabályrendeletének 20. és 31. §-ait hatályon kívül helyezvén, a két §-ot következőleg alkotja meg s kívánja jogerőre emelni: 20. §. Az ellátás vagy nyugdíjazás kiszabásánál csupán a legutóbb élvezett rendszeresített évi fizetés, képesítési, szolgálati pótlék, korpótlék és lakbér vétetik számításba más mellékjárnélkül, a lakbér-nyugdíj megállapításánál pedig az 1912: LXV. t.-cz. 38. §-ában meghatározott előírás, illetve kiszámítás tartandó meg. A nyugdíj azonban semmi esetre sem lehet nagyobb, mint az utóljára élvezett, illetve a következő bekezdésben foglaltak alapján szorosán számításba veendő s a nyugdíjazásnál alapul vehető törzsfizetés, képesítési, továbbá szolgálati és korpótlék, valamint lakbér főösszege. — 31. §. Azon esetben azonban, ha a tisztviselő rendszeresített és nyugdíjigényrel kapcsolatos tisztai állásából akár választás, akár kinevezés útján rendszeresített, de kevesebb tisztai fizetéssel ellátott tisztai állásba helyeztetik át, jogában áll nyugdíjigényét az előbbi magasabb fizetés után érvényesíteni s a nyugdíjalap járandóságait továbbra is azon magasabb fizetés után teljesíteni. — A nyugdíjigényre jogosító vármegyei szolgálatban legalább 10 évig vagy azontul szolgálatot teljesített vm. alkalmazott özvegyét ellátásként azon összeg fele illeti meg, amely a férjét az elhalálozás alkalmával nyugdíj és lakbér-nyugdíj-képen illette volna. — Azon esetben pedig, ha a férj nyugdíjigényre jogosító alkalmazásban 10 évnél rövidebb ideig szolgált, az özvegy férjének 5 évi szolgálata után 15% át, 6 év után 16% át, 7 év után 17%-át, 8 évi után 18% át, 9 évi szolgálat után pedig 19%-át kapja nyugdíjképen azon összegnek, melyet a férj elhalálozása időpontjában nyugdíjba beszámítható javadalmazás és lakbér címén élvezett.

CSARNOK.

Epizódok

a régi kortes-világból és a törvényhatósági életből.
(Egy öreg ember régi emlékeiből.)

Irta: LETÜNT.

Azok a régi elsárgult fóliánsok vagy kutya-bőrből való okmányok, amelyek a megyei, káptalani vagy családi levéltárakban nehéz vasas ládákban vannak lekulcsolva, az ősi megyei és családi eseményekről csodás és bizarr dolgokat tudnának regélni. Én azonban ezen réges-régi és most már csaknem legendaszerű őstörténelmek után nem kutattam. Azok a fóliánsok azonban, amelyekről beszélni szándékozom, szintén egy eléggé öreg ládába: öreg fejembe vannak raktározva s azokról az eseményekről mesélnek, amelyeket 50—60 esztendő előtt megfigyeltem, saját szememmel láttam vagy azokról feltétlenül szavahihető egyének által értesültem.

A krónikás leírásához szükséges adatok legtöbbjét tehát, melyek már nemcsak az évtizedek előtti idők kaoszába sülyedtek, a visszaemlékezés emelő daruja által juttatom felszínre.

A mult század harminczas és negyvenes éveiben ugyanis — mint általánosan tudva van — igen erős, sőt sokszor ádáz harcok dultak, főleg a vármegyei kortes-világban, a szabadelvűek, mint a valódi alkotmányos sza-

badság előharcosai és a maradi konzervatív párt között.

A negyvenes években vergődven ki lassanként gyermeki éveimből, az akkori mozgalmak koromhoz képest már annyira érdekeltek, hogy ezek némelyikére még most is úgy emlékezem, mintha tegnap történtek volna.

Gömör és Kishont t. e vármegyében akkor a konzervatív pártot, melynek abban az időben Abaffy Károly első alispán volt a vezére, a szabadelvűek évekig a legnagyobb erőfeszítéssel sem bírták megtörni; míg végre gróf Andrássy Károly, ifj. Draskóczy Sámuel és id. Szentmiklóssy Antal a szabadelvű-pártnak élére állván, tetemes anyagi áldozatok árán s a vármegyei értelmiség legnagyobb részének erkölcsi és részben anyagi támogatása mellett, az 1839-iki tisztújításon a konzervatív-párt felett fényes győzelmet arattak és uralmukat egészen az 1849-iki fegyverletételig megtartották.

Abaffyt, mint első alispáni jelöltet, összes hiveivel együtt megbuktatták. Első alispánná Draskóczy Sámuel, másodalispánná Szentmiklóssy Antalt választották meg és ezenkívül az összes vármegyei tisztviselői állásokat a szabadelvű pártból töltötték be.

Mert tulajdonképen nem 1836-ban, mikor Abaffy Károly leköszönt, vagyis az alispáni jelöltségtől visszalépett, hanem 1839-ben törte meg végképen a vármegye szabadelvű közönsége a pár évtizedig uralmon levő konzervatív pártot annyira, hogy már csak az 1843-ban Pelsüczön tartott követválasztáson kísérlette meg ez a párt még egyszer a hatalomra való vergődést, de már akkor többé nem érvényesülhetett, sőt végleg letört a politikai versenytúrján. Az 1843-ik évi követválasztást megelőzőtt 1842-iki pelsüci tisztújítás, már ugyyszólván csak folytatása volt az 1839-iki választásnak.

*

Az 1843-ik évi követválasztás épen husvét hetére volt kitűzve Pelsüczön. A szabadelvűek Szentiványi Károlyt (a későbbi országgyűlési elnököt) és Nagy Károly megyei főjegyzőt jelölték, míg a konzervatív pártnak Mumhardt János lenkei és Dapsy Pál alsószuhai földbirtokos volt jelöltje.

Mint hogy azonban Szentiványi Károly a választást megelőzőtt megyei gyűléseken a közadózás érdemében lelkes és buzditó szónoklatai által erősen exponálta magát: az ugynevezett subás nemesség, a melyik a választók zömét képezte, ezt az önzetlen szabadelvű állástoglalt megorrolván, legnagyobb részük „nem adózunk“ jelszóval, a konzervatív jelöltre szavazott, míg — a vármegye dicséretére legyen mondva — az intelligencia óriási része a szabadelvű jelölteket támogatta.

A konzervatív párt vezetői a korteseket*) még a választás előtti órákban biztatták. Az így elkészített tömeg aztán duhajkodó csöcselékke aljasulva, a választást teljesen terrorizálta. Hogy egy kis tréfás mulatságot hevenyészsen, mielőtt az urnához járult volna, véres verekedést rögtönzött s a szabadelvűeknek jóval csekélyebb számu választóit a vármegyeház tágas udvaráról kiverte, a kik között az intelligens elemet, a vezetők buzditására, előszeretettel támatta.

Draskóczy Sámuel első alispán a vármegye diszkert felőli oldalán, az első emelet egyik ablakán át létrán menekült a kertbe, onnan meg csak egy magas kökerítés megmászása után juthatott ki a szabadba.

Szentmiklóssy Antal másodalispánt, aki bátran ment a kortes nép közé, a megyeház udvarán oldalba szurták. Szerencsére az akkor még divatban volt sálszerű hosszú, széles selem nyakkendőn, mely csaknem a mellény aljáig ért, a kés megcsuszott s az egyik bordában megakadt, és így egy kis fájdalomon kívül nagyobb bajt nem okozott. De hogy le akarták szurni, az bizonyos.

A gyilkossági szándék a nagy udvaron, a régi megyeház épület közelében történt. Ott a közelben volt épen a Szentmiklóssy Lajos rosnói kanonok szobája. A kanonok a megsebesített másodalispánt hirtelen a szobájába rántotta s a szoba erős vasajtóját bekulcsolta. A kortesek döngötték egy ideig az ajtót botjaikkal, de aztán másfelé érdeklődven, eltávoztak.

*) Abban az időben minden egyes szavazót kortesnak hívtak.

A még akkor egészen fiatal Szontagh Bertalan, a későbbi (1867. utáni) alispán a sűrűn egymásmellett álló kortesok vállain keresztül, majd az udvaron ácsorgó csoportok között kivont karddal a tusában nyitott utat magának s az utcára nyíló kapun át minden baj nélkül kimenekült. Gróf Andrássy Károly pedig egy szegletben, háttal a falnak támaszkodva, kivont kardjával védelmezte magát mindaddig, míg a támadó kortesok egyik részének a figyelme másfelé nem terelődött. A gróf ezt az alkalmat felhasználva, a megrikkult tömeg között kardjával átvágta magát és végre, mint előbb Szontagh Bertalan, ő is szerencsésen megmenekült.

A hevenyészett mulatság után — a mely pár ember életébe került — Mumharát Jánost és Dapsy Pált választották meg követekül s a választás után a már többé meg nem fékezhető tömeg viselkedése vad orgiává fajult: a kortes urak a városon keresztül utazó semleges embereket is megtámadták.

Betléri fuvarosok, akik Pest felé szeszféléket és mézet szállítottak, a „Rongyos“ című koresma állásában étették lovaikat. A már teljesen nekiavadult kortestömeg a szekereken levő hordókra vetette magát. A hordók fenekét beverték, a melyekből még annyi pálinkát ittak, amennyi beléjük fért, míg a fölösleget a folyadék mézzel együtt az állás kövezetére öntötték.

Szemtanuk állítása szerint néhány elkésztett kortes az állás csatornáján kifolyt pálinka-patak mellé heveredve szörpölgették a szeméttel és mindenféle más undoksággal elegyült mézes pálinkát. (Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

Sz. I. Helyben. Nincs minden tehetség nélkül, de még gyöngye és tulságosan világtájdalmas. Nem közölhető.

Petróleum-kályha egészen új, klosetfűtés-re különösen alkalmas, olesón eladó **Szojka Pál** kereskedőnél **Rimaszombatban.** 2—*

Cserép-kályha keveset használt, olesón eladó. **Czim:** megtudható a kiadóhivatalban, Tompa-u. 10.

Elsőrendű, kitünő minőségű
gép-falitegla

bármely mennyiségben
jutányos áron kapható

a **RAKOTTYAY-féle gőztéglagyárban**
LOSONCZON.

Kiadó lakások.

A Ferenczy-utca 6. szám alatti épületben **2 három szobás utcai lakás** és **1 három szobás udvari lakás** vízvezetékekkel és részben villanyvilágításra berendezve, szép nagy udvarral, kerttel és mellékhelyiségekkel f. évi **november hó 1-étől** haszonbérbe kiadó. — Értekezni lehet **Benyó Béla** tulajdonossal.

Fehérnemű varrást

2—3 háznál elvállal

Vicziány Ivánné,
Rimaszombat Hunyady-utca 23. sz.

Hirdetmény.

371—1913. hagy. sz. — A néh. **Borbély Ferencz** hagyatékához tartozó:

1. Egy drb. 10 métermázsás tizedes mérleg 100 korona.

2. A rimaszombati 772. sztkvi A. 1—3 sor. 307, 302, 305. hrszi számú Szijjártó-utca 16/a. házszám alatti belsőség és felépítmények, az udvaron való közös közlekedési joggal 4000 korona.

3. A rimaszombati 772. sztkvi A. 4 sor, 1427. hrszi számú, a rimaszombati 1200 sztkvi A. 1—2. sor, 1426., 1418. hrszi számú „Kert két Rimaközt“ ingatlanok összesen 1000 kor.

4. A rimaszombati 772. sztkvi A. 9 sor, 2424. hrszi számú, a rimaszombati 1139. sztkvi A. 1 sor, † 2425. hrszi számú ingatlanok összesen 800 korona kikiáltási árban az örökösök kérelme folytán **1913. évi szept. hó 20-án délelőtt 10 órakor** hivatalos helyiségben megtartandó árverésen a legtöbbet ígérőnek el fognak adni.

Az árverelni szándékozók bánatpénz gyanánt a kikiáltási árak 10%-át kötelesek kezéimhez letenni, mely összeg vétel esetén a vételárba beszámíttatik.

A beszámított bánatpénzen felüli vételárát vevő köteles eladó örökösök részére kezéimhez az árverés napjától számítható 8 nap alatt kamattal nélkül kifizetni.

Az adás-vételi szerződés vevőkkel az árverés napján megkötetik.

Azon árat, melyen alul az ingatlanok el nem adatnak, az örökösök jogosultak meghatározni.

Egyebekben felvilágosítás hivatalomban nyerhető.

Rimaszombat, 1913. szeptember hó 9-én.

Medveczky Sándor, kir. közjegyző.

Pályázati hirdetmény.

5213—1913. sz. — Gömör-Kishont t. e. várm. rimaszombati járásába tartozó nagyszuhai kjegyzőségben ujonnan rendszerezített **segédjegyzői állásra** pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása 1000 korona.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1900. évi XX. t.-cz. 3. §-ában előírt képesítést igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi **október hó 15-ik napjáig** hozzájuk terjesszék be.

A választás határidejét a pályázati kérvények beérkezése után fogom kitölteni.

Nyustya, 1913. szeptember hó 15-én.

Remenyik, tb. főszolgabíró.

Nádszékfonást

gyorsan és jutányosan készít bármilyen mennyiségben a legkitűnőbb anyag :-: hozzáadása mellett :-:

Özv. Hollósy Józsefné

RIMASZOMBAT

Losonczy-utca 13. szám.

ELADÓ GYÜMÖLCS.

50—60 mérő különféle nemes őszi és téli **faj-alma** és 15 mérő őszi zöld pergamment **körte eladó BENYÓ BÉLA** Deák Ferencz-utca lakásán Rimaszombatban.

HIRDETMEY.

Sajógömör község tulajdonát képező „**Vámház**“ vendéglő — a vasuti állomás mellett — a hozzá tartozó melléképületekkel, szántóföld és réttel, valamint a vámházi tó használatával, 1914. évi január 1-től számítható 6 (hat) évi időtartamra **nyilvános árverés** útján **folyó évi október hó 5-én délután 3 órakor** Sajógömör község házánál haszonbérbe fog adni, hová a bérelni óhajtók meghivatnak.

Kikiáltási ár 500 korona.

Bővebbi felvilágosítás az előjáráságtól kapható. 2—3

Sajógömör, 1913. szeptember 9-én.

K. Konez Márton, s. k. bíró.

Záhonyi János, s. k. közjegyző.

Faarverési hirdetmény.

459—1913. sz. — **Tiszolcz** nagyközség „Sajba“ nevű erdőrezsének kihasználásra engedélyezett 96.5 kat. holdján található és törzsenkinti felvétel alapján megállapított 9733 m³ vörös fenyő haszonfa, 273 m³ lucz- és jegenyefenyő haszonfa, 189 m³ juhar, kőris és szil haszonfa és 3388 ürköbméter vegyes tűzifa-tömeget Tiszolcz (Gömör-Kishontvárm.) község házánál 1913. évi **november hó 11-én** délelőtt 10 és fél órakor nyilvános írásbeli árverésen fogja eladni.

A becsérték mint kikiáltási ár 219880 kor., azaz: kétszáztizentkilencszáznyolcszáznyolcvan korona.

A szerződési időtartam 1917. évi márczius hó 31-én jár le.

Az árverés érvényességéhez felsőbb jóváhagyás szükséges.

Bánatpénzképen a kikiáltási ár legalább 10%-a készpénzben vagy óvadék-képes értékpapirokban az ajánlathoz csatolandó.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

A részletes árverési és szerződési felteteleket, valamint a fatömeg-felvételi jegyzéket Tiszolcz nagyközség előjárósága az érdeklődőknek megküldi.

Nyustya, 1913. szeptember hó 13.

Remenyik, tb. főszolgabíró.

== KIADÓ ==

üzlethelyiség és lakás.

Az **Erzsébet-tér 5. szám** alatt levő több év óta fennálló **Stechlin-szky-féle óra- és ékszerüzlet-helyiség** lakással együtt folyó évi **november hó elsejére** kiadó.

A bérleti feltételek megtudhatók a háztulajdonosnál és **dr. Stern Jakab** ügyvéd irodájában Rimaszombatban. : :

Árverési hirdetemény kivonat.

1151. sz. — A feledi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Putnoki Takarékpénztár Részvénytársaság végrehajtónak Telgarecz János elleni 350 korona s jár. iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi LX. t. cz. 144. és az 1909. évi XLI. t. cz. 21. és következő §-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Dobóca községében fekvő és a dobóczai 31. sz. jtkvben A. I. 3—17. sorsz. 240, 267, 389, 483, 565, 637, 713, 811. 892, 927, 1021, 1101, 1220, 1321. hrsz. alatt foglalt szántó, rét, legelő s urbéri legelő illetőségéből álló, Telgarecz János nevén B. 5. tétel alatt vezetett ingatlan jutalékára az 1358 korona;

és az ottani 257. sz. jtkvben A. I. 2. sorsz. 105. hrsz. alatt foglalt kertből álló, Telgarecz János nevén B. 1. tétel alatt vezetett ingatlan jutalékára a 78 korona becs, illetve kikiáltási árban elrendeltetik s annak megtartására határnapul **1913. évi december 16-ik napjának** délelőtti 10 óráját a helyszínére Dobóca községben a községi bíró házához tüzte ki, mely árverésen a fent körülírt ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adnak el.

Árverelni szándékozók tartoznak az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10%-át, azaz 135 kor. 80 fillért és 7 kor. 80 fillért készpénzben vagy az 1881. évi LX. törvényezik 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt Igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Feledi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság 1913. évi augusztus hó 30. napján.

Boros s. k., kir. járásbíró.

Hirdetéseket

mérsékelt áron

e lap részére

elfogad

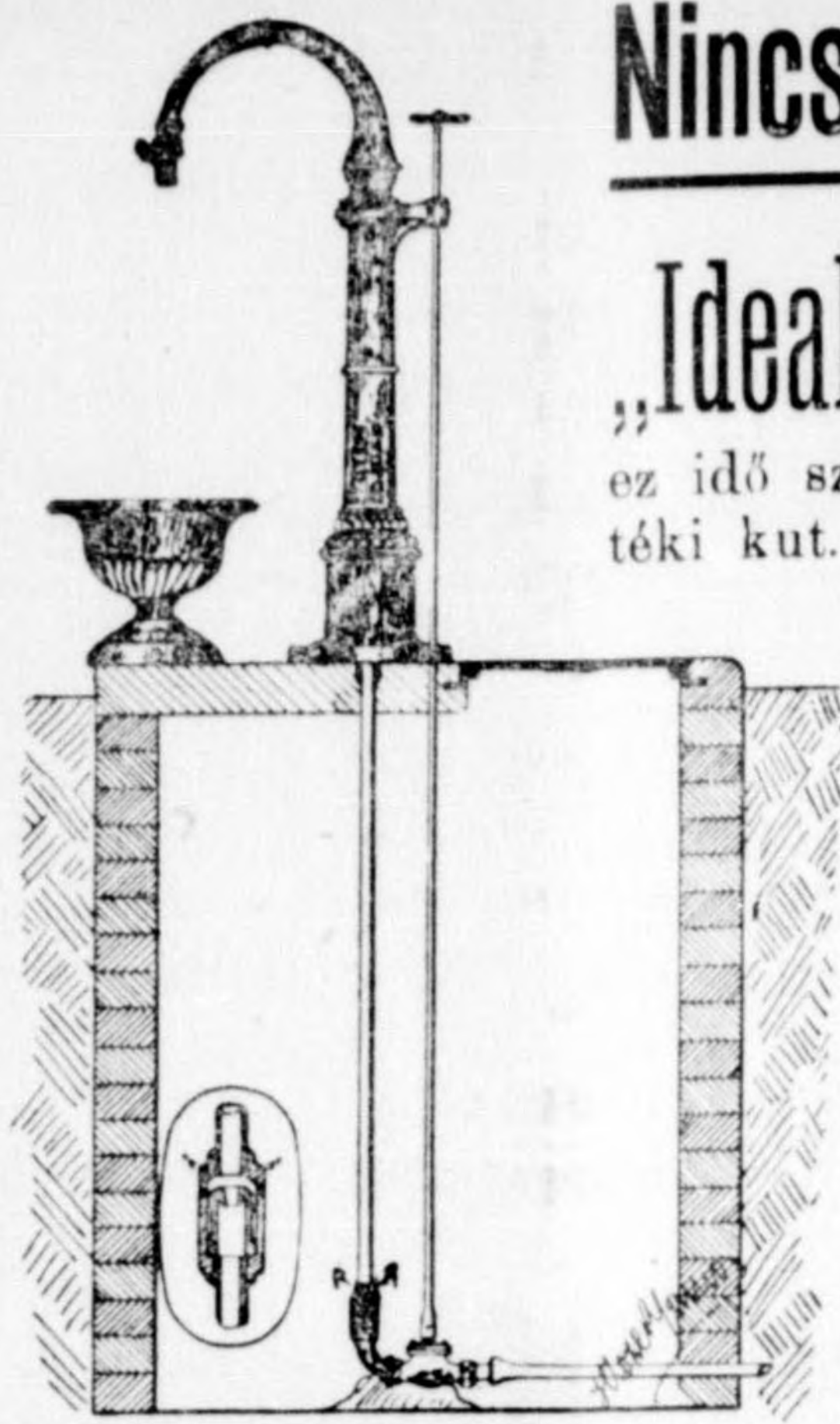
a kiadóhivatal

Tompa-utcza 10. és

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-u. 20. sz.

Nincs befagyás!

Nincs befagyás!

„Ideal” fagymentes vízvezetéki udvari kút

ez idő szerint a legtökéletesebb nyomást bíró fagymentes vízvezetéki kút. — **Előnyei:** mindig friss vizet közvetlenül a vezeték-ből szolgáltat. — Nincs befagyás a legkeményebb hidegnél sem. — Vízvétel után a kút csövében maradt víz, szabadalmazott „IDEAL” szelepemen kifolyik s így nincs a kifolyóban víz, nincs ami befagyjon. — Nagy tartósság, semminemű kopásnak kitéve nincs, mivel teljesen fémből készül. — Olcsóságánál fogva mindenki beszerezheti. — Nagy kivitel az ország minden részében. — **Egyedül kapható** helyben kizárólag a feltalálónál **Hlozek János** vízvezeték- és csatornázási vállalkozónál. — Tervet és költségvetést díjtalanul készítenek. Teljes tisztelettel: 1—*

Hlozek János, épület-, műlakatos- és vízvezetéki vállalkozó.

Hirdetemény.

491. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a prágai cs. és kir. törvényszéknek 1913. évi cz. W. 1069. számú végzése következtében dr. Robicsek Lajos ügyvéd által képviselt, a Kredit-Vorschuss Anstalt Filiale javára 256 kor. 60 fill. s járulékaik erejéig 1913. évi június hó 19-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 600 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: örök nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a feledi kir. járásbíróság 1913. évi V. 296/2. számú végzése folytán 256 kor. 60 f. tőkekövetelés, ennek 1913. évi máj. hó 3-ik napjától járó 6%-os kamatai, 1/3%-os váltódíj és eddig összesen 77 koronában bíróilag már megállapított költségek erejéig, Rimapálfalán alperesnél leendő megtartására **1913. évi szeptember hó 29-ik napjának délutáni 4 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Feleden, 1913. évi szept. hó 12. napján.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Hirdetemény.

489. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a prágai cs. és kir. törvényszéknek 1913. évi cz. W. 829. számú végzése következtében dr. Robicsek Lajos ügyvéd által képviselt a Kredit-Vorschuss Anstalt Filiale javára 294 korona 10 fill. s jár. erejéig 1913. évi június hó 19-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 870 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: borjúk, lovak, vetőgép nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a feledi kir. járásbíróság 1913. évi V. 286/2. számú végzése folytán 294 korona 10 fill. tőkekövetelés, ennek 1913. évi május hó 3-ik napjától járó 6%-os kamatai, 1/3%-os váltódíj és eddig összesen 86 koronában bíróilag már megállapított költségek erejéig Jánosiban alperesnél leendő megtartására **1913. évi szeptember hó 29-ik napjának délutáni 2 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881-ik évi LX-ik törvényezik 107-ik és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Feleden, 1913. szept. hó 12-én.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó

Tanulóul

egy 13—14 éves fiú — ki magyarul helyesen írni és kifogástalanul olvasni tud, **nyomdásztanulóul**; továbbá egy másik 13—14 éves fiú — ki írni és olvasni tud — **könyvkötő-tanulóul** felfogadtatik **id. Rábely Miklós és Fia** rimaszombati könyvnyomdájába és könyvkötészetébe.

DOHNÁL GUSZTÁV ≡ KOCSIGYÁRTÓ PUTNOK. ≡

Van szerencsém a kocsit tartó uri- és gazdaközönségnek tudomására hozni, hogy a 13 év óta fennálló **kocsigyártó üzletemet** tetemesen megnagyobbítottam s állandó **nagy raktártartok** a legjobb minőségű **féderes kocsikból**. — A nálam vásárolt és készített **kocsikért szavatosságot vállalok**. — Javitások a legpontosabban eszközölnétek. — Vidéki meghívásra azonnal a kívánt helyre utazom. 8—*

Jutányos árak!!

Pontos kiszolgálás!

